

Enovas industriaktiviteter - med resultater fra 2007

enova
rapport

2008:4

Enklere energieffektivisering for industrien

Enova SF eies av Olje- og energidepartementet og er etablert for å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon i Norge.

Enova arbeider for at norsk industri skal styrke sin konkurranseevne gjennom miljøvennlig og effektiv energibruk. Vi tilbyr økonomisk støtte via programområder som gjenspeiler våre prioriteringer. Det legges vekt på at typiske energiledelsesaktiviteter innlemmes i prosjektene og at prosjektene er forankret i bedriftens ledelse.

Enovas virksomhet finansieres gjennom påslag på nettariffen og avkastning av et eget fond for fornybar energi og energieffektivisering. Virkemidlene som tas i bruk for å nå målene er omfattende og differensierte. Det er satt klare mål for vår virksomhet, vi skal derfor dokumentere resultatene fra vårt arbeid.

På nettstedet www.enova.no finner du mer informasjon om programmene våre og det arbeidet vi gjør for et mer effektivt og miljøvennlig Norge.

Ring også gjerne vår gratis svartjeneste for bedrifter på telefon 08049

Enova vil styrke norsk industri – også i urolige tider

Enovas visjon er at norsk industri skal være verdens mest energieffektive – og at alle norske industribedrifter innen 2015 skal ha et klart og tydelig mål for sin energibruk. Med den utviklingen vi har sett i de senere årene ser vi at mange er på god vei mot dette målet.

Enova ønsker å bidra til at norsk industri skal styrke sin konkurransevne gjennom miljøvennlig og effektiv energibruk, og i 2007 tildelte Enova 200 millioner kroner til ulike prosjekter innenfor industrien. Det samlede kontraktsfestede energireultatet for industrien for 2007 kom opp i 814 GWh og resultatet er en sum av effektivisering av så vel elektrisk som termisk forbruk, konvertering til fornybar energi og utnyttelse av egen spillvarme.

Fra Enova ble etablert i 2002 og til og med 2007 er det kontraktsfestede prosjekter på 2 800 GWh fra norsk industri, og prosjekter av et slikt omfang er et betydelig løft for industrien. Det ligger milliardinvesteringer bak en slik satsing.

Norsk industri møter store utfordringer i økende energipriser – i 2007 var industriens samlede energikostnader på vel 16,4 milliarder kroner – en svak økning fra året før, og det til tross for at energiforbruket totalt sett gikk ned med 1,2 prosent. Enovas programmer skal bidra til at bedriftene får muligheter til å utløse prosjekter som kan gjøre dem mer robuste i møtet med slike rammevilkår.

I 2008 har vi opplevd betydelig uro i så vel internasjonale som nasjonale finansmarkeder. Dette vil også gripe inn i norsk industris hverdag og vi ser allerede nå at dette gir nye utfordringer. Og industriens utfordringer blir også våre utfordringer. De prosjekter Enova bidrar til å utløse er avhengige av et fungerende finansmarked. Gjennom et tett samarbeid med så vel bedrifter som deres interesseorganisasjoner vil Enova bidra

til å styrke norsk industri i arbeidet med å komme gjennom de urolige tidene vi nå er inne i.

Det ligger enorme muligheter tilgjengelig dersom bedriftene tar tak i det de selv faktisk kan gjøre noe med: nemlig forbruket sitt. Norsk industri har muligheten til å finne økt styrke gjennom effektiv bruk av riktig energikilde for sine formål. Den teknologiske utviklingen byr på stadig nye muligheter samtidig som mange bedrifter har gode erfaringer fra tiltak som gir redusert energibruk. Enova bygger videre på de gode relasjonene som er etablert og vil bidra til ytterligere energireduksjon og omlegging til fornybare energibærere i årene framover.

Denne rapporten gir glimt fra de aktiviteter som finnes innen Enovas område for Industri og oppsummerer også resultatene fra vårt samarbeid med industrien i 2007. Vi takker norsk fastlandsindustri for et godt og spennende samarbeid!

Trondheim, november 2008.
Enova SF

Nils K. Nakstad

Nils Kristian Nakstad
Adm. direktør

Innhold

Innledning

Eksempelsak: Termek	6
1. Energibruk i norsk industri	8
Eksempelsak: Tekstilpartner Nor AS	10
2. Industriprogrammer	12
Eksempelsak: Stabburet	14
3. Resultater 2007	16
Eksempelsak: Hunton Fiber AS	18
4. Enovas gruppe for industri	20
5. Benchmarking	21
8. Veien videre	26

Innledning

Her ønsker vi å gi deg en oversikt over Enovas gruppe for Industris aktiviteter og formidle de nyeste resultatene.

I denne rapporten finner du også statistiske tall for energibruk i norsk industri i 2007 og ferske benchmarkingtall for energibruk i bedrifter som er med i Enovas industrinettverk, sortert etter bransje. Du vil finne informasjon om vårt program for Industri, spennende prosjekter og aktiviteter – og få et innblikk i noen av prosjektene som har fått støtte i året som har gått.

I løpet av 2007 støttet Enova prosjekter med kontraktfestete energieresultater på totalt 2,4TWh. Av dette utgjorde industriens prosjekter et samlet kontraktfestet energieresultat på 814GWh. Et omfang helt på linje med de kontraktfestede resultatene i 2006 - et nivå vi er svært fornøyd med.

I 2007 og 2008 har Enova holdt fast ved sitt hovedprogram rettet mot norsk fastlandsindustri. Gjennom programmet "Energibruk – industri" kan alle bedrifter som har prosjekter med potensielt energieresultat på til sammen over 0,5 GWh søke om investeringsstøtte. Det ytes støtte til delvis finansiering av merkostnader til energieffektive løsninger, tiltak for energigjenvinning og konvertering til fornybare energikilder.

Vi legger vekt på at typiske energiledelsesaktiviteter innlemmes i prosjektene. Det betyr at prosjektene skal forankres i bedriftens ledelse, og at investeringen blir vurdert opp mot øvrige aktuelle energirelaterte investeringer i bedriften eller konsernet. For å oppnå dette har vi sett at det er fordelaktig å tegne kontrakter med nettverk av bedrifter, for eksempel innen et konsern, framfor å tegne en kontrakt med den enkelte bedrift. En annen måte å oppnå stor-driftsfordeler på er å slå mindre prosjekter i en

bedrift sammen til ett større prosjekt, eller for mange små med felles problemstillinger å slå seg sammen.

Industriområdet møter utfordringer som er felles for energibruksområdet som helhet. Høykonjunktur i enkelte bransjer medfører lav oppmerksomhet rundt energieffektivisering, eksempelvis i aluminiumsindustrien, mens næringer med utfordrende konkurranse og markedsvilkår, særlig treforedling, har større fokus på alle kostnadselementer. Nå på slutten av 2008 ser verden nye utfordringer med et finansmarked som er i fritt fall. Dette vil også virke inn på de muligheter industrien vil ha til å realisere nye prosjekter. Enova håper å kunne bidra til å gi den nødvendige sikkerhet slik at investering i gode energiprojekter ikke blir skadelidende.

Enovas Industrikonferanse 2007 gikk av stabelen i Trondheim i november, hvor 130 deltakere fra industribedrifter, bransjeorganisasjoner og rådgivere var samlet. Dette skal være et årlig arrangement og vil holdes i Trondheim i november hvert år.

Vi ønsker en god dialog med bransjeorganisasjoner og tett markedskontakt med aktørene i industrien. Vi deltar på flere seminarer årlig, men ønsker likevel gjerne å delta på fler. Så ta gjerne kontakt om det er ønskelig!

Termek

Mye å tjene på tette trykklufteanlegg

Norsk industri taper enorme summer hvert år på grunn av utette trykklufteanlegg. Fokus på tetting og optimalisering av trykklufteanlegg kan redusere el-forbruket i industrien med 25-30 prosent og bety hundretalls millioner kroner i reduserte utgifter, sier dr. ing. Per Olav Nos.

Nos har årelang erfaring med tilstandskontroll av trykklufteanlegg som 3-partsaktør gjennom sitt selskap Termek. I 2000 gjennomførte han en undersøkelse på oppdrag for NVE, hvor han kartla graden av lekkasjetap fra trykklufteanlegg i et utvalg norske bedrifter. Så langt har han gjennomført mer enn 600 kontroller i ca 200 bedrifter i Norge.

Han mener at det er liten tvil om at det brukes unødvendig mye energi til kompressorer i norsk industri og anslår at flere hundre millioner kroner flyr ut med lekkasjer i trykklufteanleggene hvert år. At mange kompressorer går unødvendig mye på avlast er også et vanlig problem som medfører mye unødig bruk av energi i industrien, forklarer Nos.

- Av det samlede elenergiforbruket i Norge på rundt 120 TWh utgjør forbruket i forbindelse med trykkluftekompressorer i industrien ca 4 TWh. Dette forbruket kan trolig reduseres med mer enn 1 TWh eller mellom 25-30 prosent, sier Nos. Og det selv med relativt enkle grep og lave kostnader. Nøkkelen ligger i økt fokus på og systematisk kontroll av trykklufteanleggene.

Bedre utnyttelse med enkle grep

Med tanke på at 80 prosent av livsløpskostnadene til et trykklufteanlegg er energikostnader

og at en så stor andel som 20-50 prosent av utgiftene kan spares, er det med andre ord god grunn til å optimalisere trykklufteanlegget.

- Rundt 85 prosent av energien som brukes til trykklufteanlegg går over til varme. Fem til 10 prosent går med til tørking og filtrering av luft. Når luften er ferdig behandlet står man igjen med kun mellom fire og åtte prosent til effektiv bruk. Derfor vil selv en liten reduksjon i trykklufteanlegget gi mye igjen i form av redusert el-behov til kompressoren, sier Nos.

- For å få en bedre utnyttelse av energien er det viktigste tiltaket at man kartlegger lekkasjer i anlegget og tetter disse, sier Nos. Det er et svært effektivt tiltak samtidig som det er enkelt og rimelig å gjennomføre. Det benyttes ulike systemer for å avdekke lekkasjer. Selv bruker Nos og hans kolleger et ultralydbasert system og har også utviklet et system for å gjøre det enklere å kontrollere anleggene systematisk.

- Andre relativt enkle tiltak som å bytte pakninger, slanger og koblinger vil også kunne gi store besparelser i energiutgifter, forteller Nos.

Det er med andre ord ikke store tiltakene som skal til for å oppnå effekt.

- Eksempelvis kan du med en trykkreduksjon på 1 bar spare 7 prosent energi til kompressoren. Ved å styre kompressorene etter det faktiske trykkbehovet kan du med små investeringskostnader spare mellom 5 og 20 prosent av energiutgiftene, illustrerer Nos.

Økt kunnskap vil gi resultater

Et annet vesentlig tiltak er å sørge for økt kunnskap om fordelingen av energi til de ulike utstyringsgrupper hos de ansatte, sier Nos.

egg

Grunnen til at det sløses så mye unødig energi til kompressorer er nettopp for lav kunnskap på området.

- Ingen sløser så store mengder energi med viten og vilje. Spesielt ikke dersom man vet hvordan det enkelt kan forhindres.

Han mener at mye av løsningen ligger i å øke detaljkunnskapen hos de ansatte, gjennom for eksempel å synliggjøre effektbruken gjennom målinger.

- Økt kunnskap hos de som drifter og bruker anlegget vil automatisk gjøre det enklere å finne de delene av anlegget som bruker for mye energi. Dersom anleggene i tillegg optimaliseres og kompressorkapasiteten tilpasses forbruket, er man langt på vei til å spare både penger og miljø, avslutter Nos.

På www.enova.no/industri kan du lese mer om hvordan du kan optimalisere trykkluftsanlegg.

- Norsk industri taper hundrevis av millioner årlig på grunn av utette trykkluftsanlegg. Noe som kan forhindres med relativt enkle tiltak, sier dr. ing. Per Olav Nos.

1. Energibruk i norsk industri 2007

Fortsatt nedgang i energibruk

Det samlede energiforbruket innenfor industri og bergverk var på 79,51 TWh i 2007, en nedgang på 1,2 prosent fra året før. Det viser tall offentliggjort av SSB i juni 2008. (www.ssb.no)

Trenden med stadig høyere energipriser for industrien fortsatte i 2007. Spesielt steg prisen på fyringsoljer mye i forhold til året før. Prisen på petroleumsprodukter steg i gjennomsnitt med 11,3 prosent fra 2006 til 2007, noe som var sterkt medvirkende til en nedgang i forbruket av petroleumsprodukter på 15 prosent sammenliknet med året før.

Det samlede energiforbruket innenfor industri og bergverk var på 79,51 TWh i 2007, en nedgang på 1,2 prosent fra året før. Det var nedgang i energibruken i de fleste av næringene innenfor industri og bergverk. Nedgangen var størst innenfor metallindustrien. Produksjonsstans og nedleggelse kan forklare noe av dette. Samtidig viser produksjonsindeksen at norsk industri i 2007 hadde en sterk økning i produksjonen.

Høyere kraftpriser innen kraftkrevende industri

Etter at kraftkrevende industri måtte begynne å kjøpe mer av kraften på kommersiell basis, har gjennomsnittsprisen på strøm i industrien gått opp. Kraftprisen inkludert nettleie innen kraftkrevende industri gikk opp fra 20,5 øre/kWh i 2006 til 21,6 øre/kWh i 2007. Dette førte til en oppgang i energikostnadene på 415 millioner kroner for bedriftene innenfor disse næringene. Kraftkrevende industri omfatter næringene treforedling, kjemiske råvarer og metallindustrien og disse næringene står for over 80 prosent av kraftforbruket innenfor industri og bergverk.

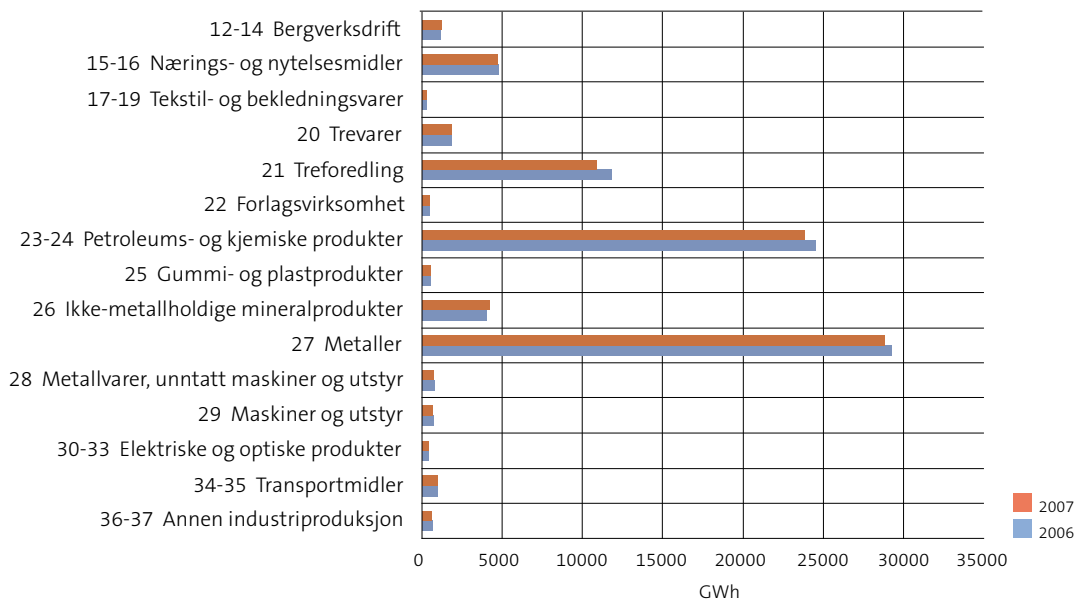
Lavere priser ellers

Annen industri opplevde derimot en nedgang i strømprisene fra 2006 til 2007. Svært store tilsig av vann til vannmagasinene medførte at total produksjonen av kraft i Norge var hele 13,2 prosent høyere i 2007 enn i 2006. Stor kraftproduksjon medførte at elektrisitetsprisene gikk ned i engrosmarkedet og i alminnelig forsyning.

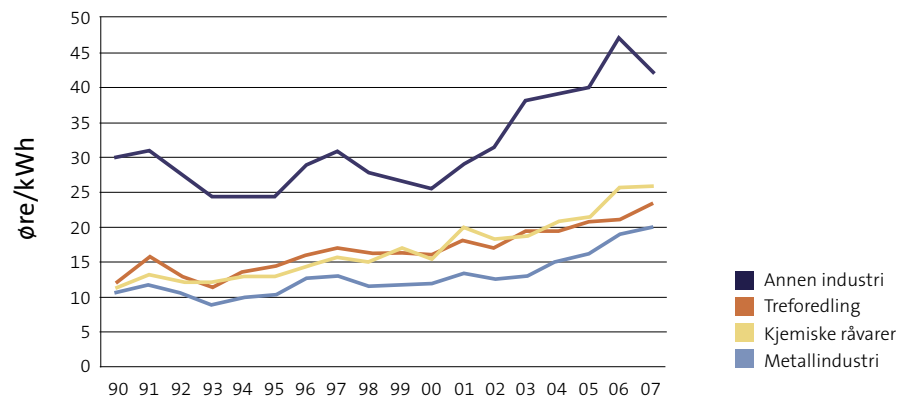
Mer bioenergi og gass

Høye priser på strøm og petroleumsprodukter gjør det stadig mer lønnsomt å bruke bark, flis og treavfall som energikilde. Forbruket av innkjøpt og egentilvirket treavfall var på 2 699 GWh i 2007, en oppgang på 531 GWh siden 2006. Innkjøpt treavfall er den desidert billigste energivaren, med en pris på 5,4 øre/kWh i 2007.

Forbruket av gass i industrien har økt de siste årene. Prisen på innkjøpte gassprodukter som naturgass i gassform, brenngass og CO-gass, er godt under prisene på petroleumsprodukter og strøm, som igjen gjør det attraktivt å bruke mer av disse energikildene. Det ble kjøpt inn 50 prosent.

Figur 1.1: Industri og bergverk. Energibruk i GWh, etter næring i 2006 og 2007
Kilde: SSB-Industriens energistatistikk.

Figur 1.2: Kraftpriser. Utvalgte næringer. 1990 –2007

Nordens første Svanemerkede vaskerier Fokus på miljø og god

Forventning om at kunder i fremtiden vil stille krav til leverandører på miljøsidene var hovedårsaken til at Vaskerikjeden Tekstilpartner Nor AS (TPN) satte seg som mål om å bli landets mest miljøvennlige vaskeribedrift. De trengte ikke vente lenge før resultatene kom.

Tekstilpartner Nor AS er en av Norges største vaskeribedrifter med sine 12 vaskerier rundt om i landet. De tilbyr tekstiltjenester til storforbrukere primært i hotell og helsesektoren. Forventet omsetning i 2008 er 400 millioner.

I 2006 bestemte vaskeribedriften seg for å bli ledende på miljø. To år senere er de Nordens første Svanemerkede vaskeribedrift, har redusert CO₂-utslippet tilsvarende det årlige utslippet til nesten 4000 personbiler og fått store landsdekkende selskap som Rica, Radisson, Thon og Norlandia som nye kunder.

- Når vi først satte oss som mål å satse på miljø, så gjorde vi det skikkelig! Og det har allerede gitt oss resultater i form av at vi foretrekkes fremfor andre. Dette viser bare at det ikke lenger er "morgendagens kunder" som vil etterspørre miljøbevisste leverandører. Det er kundene i dag, sier styreleder i Tekstilpartner Nor AS, Per-Ivar Andersen.

Stort potensial for reduksjon av CO₂-utslipp

Vask av yrkestekstiler er en miljøbelastende prosess, nesten uansett hvordan vaskeprosessen gjennomføres. Den krever bruk av mye energi og varmtvann, samtidig som kjemikalier som brukes kan skade organismer i vann ved utslipp. TPN har gjennomført en potensialstudie som viser at

rikjede v økt vekst

dersom produksjonen av de 25 millioner kg tøy som årlig vaskes ved konvensjonelle vaskeri-anlegg i Norge flyttes til moderne industrianlegg med miljøfokus, vil det kunne bety et redusert CO₂-utslipp tilsvarende utslippet til 23.000 personbiler.

- At vaskerinæringen setter fokus på klimavennlig produksjon, vil samlet sett bety mye for CO₂-utslippet i Norge. Vår potensialstudie viser at vi som industri kan redusere vannforbruket med 400 000 000 liter vann, energiforbruket med 60 000 000 kWh og redusere kjemiforbruket med 300 000 kg årlig, forteller Andersen.

Reduserte strømutfgiftene med 5 millioner

Fra 2006 og frem til i dag har vaskerikjeden redusert sitt energiforbruk med 18 prosent per kilo tøy. Forventet produksjon i 2008 er på 29 000 tonn. Samlet sett betyr dette en reduksjon i energiforbruk på 8,66 GWh. Ett av vaskeriene har erstattet bruken av olje med fjernvarme basert på biobrensel og tre av vaskeriene har erstattet olje med propan.

- Med basis i EUs energimiks betyr dette at vi har sørget for reduksjon av CO₂-utslipp tilsvarende 3.800 personbiler i året. Dette betyr reduserte utgifter årlige utgifter til strøm på ca 5 millioner kroner for oss, forteller Andersen.

Satser videre på miljø

Flere større energieffektiviseringsprosjekt står på trappene i bedriften i løpet av de neste to årene.

- Vi regner med å investere nærmere 40 millioner kroner i videre miljøsatsning i løpet av de neste årene. Enten i form av investeringer i ny teknologi eller utvikling av nye produkter og tjenester som kan gi en ytterligere reduksjon av miljøbelastning, forteller Andersen.

Han trekker frem gode målesystemer, investering i nytt teknologisk utstyr og opplæring i bruk av utstyr hos ansatte som eksempler på hva som har vært viktige suksesskriterier.

Stolt veiviser

- I tillegg til de fordelene vi har oppnådd i vår bedrift både med tanke på reduserte driftsutgifter og nye kunder, er vi veldig stolte av å kunne ta samfunnsansvar. Vi håper også at vi kan være til inspirasjon og et sannhetsvitne ovenfor andre bedrifter, både i og utenfor vaskerinæringen, avslutter Andersen.

Tekstilpartner Nor AS er Nordens første Svanemerkede vaskeribedrift.
- Kundene i dag etterspør miljøbevisste bedrifter, sier styreleder i Tekstilpartner Nor AS, Per-Ivar Andersen.

2. Enovas industriprogram

Industriprogrammet i 2007 vil videreføres i 2008. Enova tilbyr investeringsstøtte til prosjekter som gir energieresultater på mer enn 0,5 GWh.

Enovas program for investeringsstøtte til industri gjelder alle industribedrifter, men med et krav om at bedriftenes energiresultat skal være på over 0,5 GWh.

Basert på søknader fra enkeltbedrifter eller nettverk tilbyr programmet investeringsstøtte på inntil 20 prosent av prosjektets merkostnader for å utløse realisering av:

- Energieffektivisering
- Energigjenvinning / utnyttelse av spillvarme.
- Konvertering til fornybar energi

Prosjekter kan bestå av et enkelttiltak innenfor en bedrift eller en sum av enkelttiltak innenfor bedriften. Det kan også være prosjekter der flere bedrifter går sammen i nettverk, det være seg innenfor et konsern, en bransje eller et geografisk område.

Prosjekter som prioriteres:

- Kostnadseffektive prosjekter med høyt energiutbytte per støttekrone
- Prosjekter som kan sikre direkte energireduksjon over 10 prosent av bedriftens totale energibruk og/ eller som innebærer konvertering til nye fornybare energikilder.
- Prosjekter hvor redusert energibruk/energiomlegging er etterprøvbare
- Prosjekt som planlegges fulgt opp av aktiv energiledelse i bedriften

Potensielle søkere oppfordres til å kontakte Enova direkte per telefon eller e-post før slutføring av søknaden. (Se kontaktpersoner side 20)

Søknadsfrister

Enova har fire faste søknadsfrister: 15. januar, 15. april, 15. juli og 15. oktober. Enovas område for industri mottar imidlertid søknader gjennom hele året, men legger ekstra ressurser i søknadsbehandling i etterkant av de annonserte fristene. Søknader der all nødvendig informasjon er tilgjengelig ved søknadstidspunktet skal i prinsippet kunne ferdigbehandles i løpet av 6 uker.

Les mer på Enovas nettsider for industri:
www.enova.no/industri

Lokale energisentraler – også i industrien

I tillegg til Enovas program Energibruk Industri, kan industriaktører for enkelte formål vurdere å søke Enovas Program for lokale energisentraler. Gjennom Program for lokale energisentraler gir Enova støtte til aktører som ønsker konvertering til, eller etablering av, ny varmeproduksjon basert på fornybare energikilder. Formålet med varmeproduksjonen skal være rettet mot byggoppvarming. Varme til prosessformål i industrien vil således falle utenfor og må søke støtte fra programmet Energibruk Industri.

Program for lokale energisentraler skal fremme økt installasjon av lokale energisentraler basert på fornybare energikilder som fast biobrensel, termisk solvarme eller varmepumpe.

Investeringer i varmesentraler og distribusjonsanlegg mellom ulike bygg og anlegg støttes. Dette omfatter nødvendig utstyr og anlegg for energitilførsel og -distribusjon, spisslast, reserve, askehåndtering, røkgassanlegg, overføringsrør, regulering, drift og nødvendige bygg- og anleggsarbeider.

Prosjekter som får støtte

- Prosjekter med et fornybart energiutbytte per støttekrone på minimum 2 kWh/støttekrone
- Anlegg med minimum 15 års økonomisk levetid
- Er basert på realistiske økonomiske forutsetninger

Prosjekter som faller utenom

Prosjekter som er bedriftsøkonomisk lønnsomme uten støtte

- Prosjekter som allerede er igangsatt eller besluttet gjennomført
- Luft til luft-varmepumper
- Distribusjonssystemer internt i bygninger
- Prosjekter som tidligere har fått offentlig støtte til konvertering eller fornybar oppvarming
- Lokale energisentraler innenfor et område med planer om fjernvarme med følgende tidsrammer:
 - For områder der fjernvarmekonsesjon er gitt: Inntil 3 år etter konsesjonsdato
 - For områder der det er søkt om fjernvarmekonsesjon: Inntil 3 år etter konsesjonsdato tillagt behandlingstid
 - For anlegg som ikke er konsesjonspliktig, og som ligger innenfor områder der det i energiutredninger eller energi- og klimaplaner foreligger konkrete planer om realisering av fjernvarme: Inntil 3 år etter vedtak av plan
- Prosjekter omfattet av tilknytningsplikten (nybygg og større rehabiliteringer)

Les mer på Enovas nettsider for varme (næring):
www.enova.no/varme

Stabburet AS

Fullt fokus på ener

Stabburet AS er nå i gang med et nettverksprosjekt hvor fire av Stabburets åtte fabrikker er med. Energiledelse og bevisstgjøring hos ansatte er viktige tiltak for å nå målsettingen om en reduksjon på 6,4 GWh årlig.

Fire av de største og mest energikrevende fabrikkene av Stabburets totalt åtte fabrikker deltar i prosjektet som skal gå over fire år. Fabrikkene i Brumunddal, Fredrikstad, Skien og Rygge er med. Fabrikken på Stranda, som produserer Grandiosa, har tidligere gjennomgått et energieffektiviseringsprosjekt og er derfor ikke med i dette prosjektet.

Inspirert av de store potensialene

I fjor gjennomførte Enova en potensialstudie for energibesparelser i næringsmiddelindustrien. Sett bort fra kraftintensiv industri, er næringsmiddelindustrien den grupperingen som bruker mest energi innenfor industrisektoren. Studien viste at næringsmiddelindustrien med enkle grep kan kutte sitt energiforbruk med 30 prosent og at nær 70 prosent av tiltakene er så lønnsomme at de kan spares inn i løpet av 2 år.

- Enovas studie ble utslagsgivende for at vi bestemte oss for å gjøre et skikkelig grep for energireduksjon på fabrikkene våre. Når potensialet for besparelser viste seg å være så store, syntes vi det var viktig å gjøre en innsats både for vår egen del bedriftsøkonomisk, men også for å ta samfunnsansvar, forteller Dingstad.

Større krav til miljøvennlig produksjon

Stabburet har også merket økt etterspørsel etter miljøvennlig drift fra forbrukere, kunder, bransjeorganisasjoner og myndigheter.

- Vi opplever i dag et stort fokus på miljø, som er veldig positivt. Stabburet vil være med å bidra der vi kan, sier Dingstad. Arbeidet gjøres i samarbeid med Norsk Energi, som kan vise til gode resultater fra tilsvarende arbeid hos

gisparing i Stabburet AS

blant andre Nidar AS. Samlet sett har de fire fabrikkene et energiforbruk på ca 54 GWh. Målsettingen for reduksjon er på 6,4 GWh årlig i løpet av prosjektperioden som varer frem til 2012. Stabburet skal investere totalt 11 millioner kroner i prosjektet og har fått 1,6 mill i støtte fra Enova.

Energiledelse, EOS og tiltaksliste

Energioppfølging og bevisstgjøring hos de ansatte er noen av tiltakene Stabburet skal gjennom for å nå sine mål.

- Prosjektet er delt i to faser, hvor første fase er energiledelse, forteller Dingstad.
- I første omgang skal vi få oversikt over tingenes tilstand ved å kartlegge fakta om fabrikkene. Informasjon om forbruk, priser, leverandører, energikilder osv. skal nå samles i ett dokument. Deretter skal vi innføre et felles energioppfølgingsystem (EOS) som vil gjøre det enklere for oss å holde oversikt over hvor vi bruker mest energi, variasjoner og ikke minst fabrikkenes forbruk samlet sett.
- Så skal vi lage en tiltaksliste, som består av både strakstiltak og mer langsiktige tiltak, forteller hun videre. Fase to vil være å gjennomføre tiltak av mer langsiktig karakter.
- De viktigste strakstiltakene avdekkes gjennom EOS og kartlegging av de største energiforbrukerne. Det vil for eksempel være

å redusere/skru av forbruk til lys, ventilasjon og dampproduksjon når det ikke er behov for det, som om natten og i helger og ferier. Vi vil også ha fokus på informasjon til ansatte, slik at vi alle kan bli mer oppmerksomme på hvordan vi kan forebygge bruk av unødig energi i vår arbeidshverdag. Når det gjelder mer langsiktig tiltak skal flere av fabrikkene blant annet konvertere sine oljefyrer til naturgass.

Hva ser du som viktige suksessfaktorer for å gjennomføre et slikt prosjekt?

- Forankring i ledelsen og vilje til å investere tid og penger i prosjektet i en travel hverdag er helt nødvendig. Både for å få igangsatt prosjektet og for å kunne nå målene, sier Dingstad. Fabrikkene i prosjektet har opprettet egne enøk-grupper, som består av medarbeidere fra ledelsen, teknisk og fra produksjon.
- Målet med prosjektet er selvfølgelig å redusere energiforbruket gjennom gode og varige endringer, men vi ønsker også å gi alle ansatte et mer bevisst forhold til energibruk og miljø. Vi ønsker at energieffektivisering skal bli en naturlig del av vårt kontinuerlige forbedringsarbeid, avslutter Dingstad.

Du kan laste ned potensialstudien for næringsmiddelindustrien på www.enova.no/publikasjoner

Fire av Stabburets åtte fabrikker skal nå energieffektiviseres i et fireårig prosjekt. - Vi ønsker at energieffektivisering skal bli en naturlig del av vårt kontinuerlige forbedringsarbeid, sier prosjektleder Gunvor Irene Dingstad i Stabburet.

3. Resultater 2007

Enova arbeider for at norsk industri skal styrke sin konkurransevne gjennom miljøvennlig og effektiv energibruk. Arbeidet rettet mot energieffektivisering og konvertering til fornybare energibærere i industrien har bidratt med et totalt kontraktfestet energieresultat på 814 GWh i 2007.

I 2007 er hovedprogrammet rettet mot norsk fastlandsindustri holdt fast ved og vedlikeholdt. Gjennom programmet «Energibruk – Industri» kan alle bedrifter som har prosjekter med potensielt energieresultat på

mer enn 0,5 GWh søke om investeringsstøtte. Det ytes støtte til energieffektive løsninger, tiltak for energigjenvinning og konvertering til fornybare energikilder. Programmet «Energistyring – bedrifter i nettverk» er avviklet og kjerneaktivitetene derfra kan nå legges inn i prosjekter under investeringsstøtteprogrammet.

Tabell 3.1 gir en oversikt over kontraktfestede resultater og midler knyttet til industriprosjektene som er støttet.

Kontraktfestet	GWh	Mill. kr. bevilget	Mill. kr. utbetalt
2002	177	20	20
2003	104	17	17
2004	343	57	52
2005	287	46	23
2006	759	165	21
2007	814	200	1
Opprinnelig kontraktfestet	2 785 ⁴³	507	133
Korrigert for sluttrapportert resultat	2 835		

Tabell 3.1: Energibruk i industrien (GWh, millioner kroner)⁴⁴

⁴³ Dette inkluderer 300 GWh fra NVEs prosjekter fra 2001.

⁴⁴ Kronebeløp i tabellen er korrigert for eventuelle justeringer etter sluttrapportering. Årstallet refererer til det året et prosjekt er kontraktfestet, og sier ikke nødvendigvis noe om når resultatene av prosjektene i form av kWh vil realiseres.

Type tiltak	Antall prosjekter	GWh	Bevilget (mill. kr)
Energieffektivisering			
- Energiintensiv industri ⁴⁵	4	383	75
- Mindre energikrevende industri	16	71	15
Konvertering til fornybar energi	2	361	110
Kraftgjenvinning ⁴⁶	0	0	0
Sum	22	815	200

Tabell 3.2: Energibruk i industrien (GWh, millioner kroner)^{47,48}

⁴⁵ Med energiintensiv mener vi her industribedrifter med årlig energiforbruk større enn 50 GWh.

⁴⁶ Kraftgjenvinning innebærer utnyttelse av egen spillvarme eller avgasser til produksjon av elektrisk kraft.

⁴⁷ Kronetallene i de to tabellene i dette avsnittet er ikke helt sammenlignbare.

⁴⁸ Årstallet her refererer til det året kontrakt mellom Enova og prosjekteier ble inngått, og sier ikke nødvendigvis noe om når resultatene kommer.

Totalt er det kontraktfestet vel 2,7 TWh innenfor Enovas programmer rettet mot industrien. Ulike prosjekter vil ha ulike kostnader avhengig av tiltakets art. Man ser en betydelig forskjell mellom energi-effektivisering og energigjenvinning og konvertering, se tabell 3.2.

Fordel med nettverk

Det legges vekt på at typiske energiledelsesaktiviteter innlemmes i prosjektene. Det betyr at prosjektene skal forankres i bedriftens ledelse, og at investeringen blir vurdert opp mot øvrige aktuelle energirelaterte investeringer i bedriften eller konsernet. For å oppnå dette er det en fordel å tegne større kontrakter når det er mulig. Det er fordelaktig å tegne en kontrakt med et nettverk av bedrifter, for eksempel konsern, framfor å tegne en kontrakt med den enkelte bedrift. I tillegg til å gi større aggregerte resultater oppnår bedriftene og eksterne rådgivere nyttig samarbeid og erfaringsutveksling. En annen måte å oppnå stor-driftsfordeler på er å slå mindre prosjekter i en bedrift sammen til ett større prosjekt.

Enova har i 2007 gitt flere store tilsagn til industriprosjekter i tillegg til et stort antall prosjekter i mindre skala. Tilsagnsbeløp for de enkelte prosjektene strekker seg i området 250 000 kroner til 82 millioner kroner, og kontraktfestede energieresultater ligger i området 991 000 kWh til 300 millioner kWh. Flere store prosjekter har slutt rapportert i 2007. Totalt er det i 2007 sluttført prosjekter som rapporterer inn 300 GWh i energieresultater.

Industriområdet møter utfordringer som er felles for energibruksområdet som helhet. Høykonjunktur i enkelte bransjer medfører lav oppmerksomhet rundt energieffektivisering, eksempelvis i aluminiums-industrien, mens næringer med utfordrende konkurranse- og markedsvilkår, særlig treforedling, har større fokus på alle kostnadselementer.

Potensialstudier

I 2007 er det gjennomført to potensialstudier for å kartlegge energibruk og energisparepotensialer i industrien. En studie var rettet mot næringsmiddel-industrien og en var en revisjon av en tidligere studie av kraftintensiv industri. Studiene avdekker store, lønnsomme potensialer som Enova vil arbeide med å utløse i årene framover.

Det ønskes en god dialog med bransjeorganisasjoner og tett markedskontakt med aktørene i industrien. I 2007 ble det signert en samarbeidsavtale med Norsk Industri, en bransjeorganisasjon som favner den kraftintensive industrien i Norge, samt et flertall av de mindre teknologibedriftene.

Følgende bedrifter har fått tilsagn om tilskudd fra Enova SF I 2007

Diplom-Is AS
 Trelleborg Viking AS
 Polimoon AS
 Eka Chemicals Rana AS
 Statkraft Energi AS
 Dokka Fastners AS
 Arbor-Hattfjell AS
 Slagen Energigjenvinning AS
 Draka Norsk Kabel AS
 Yara Norge AS,
 Yara Glomfjord
 Smurfit Kappa Norpapp AS
 PALS AS
 Øraveien Industripark AS
 Aker Kværner Subsea, Tranby
 Yara Porsgrunn
 Glasitt AS
 Celsa Armeringsstål AS
 Hafslund Varme og Infrastruktur AS
 Fagervik Gartnereiendom
 Titania AS
 ScanPole AS Norge AS
 ALLOC AS

Hunton Fiber AS

Kompenserer for ø energiomlegging

Trefiberprodusenten Hunton Fiber AS på Gjøvik har gått gjennom en betydelig energiomlegging. Det resulterte i at de i fjor økte produksjonen med over 10 prosent uten å øke energiforbruket, noe som tilsvarer rundt 10 GWh spart. Nå har de satt seg ytterligere reduksjonsmål og jobber mot å konvertere fra el til energi fra forbrenningsanlegg.

Ved Hunnselva på Gjøvik ligger Hunton Fiber AS. Bedriften har industritradisjoner som går 120 år tilbake i tid. Her foredles norsk trevirke til fiberplater for byggebransjen. Hovedproduktet er asfaltimpregnerte trefiberplater som skal brukes som vindsperre i bygg. Lydisolerende fiberplater er også et viktig produkt for Gjøvik-bedriften, som er en av markedslederne i Europa innenfor sin bransje.

Produksjonsprosessen til Hunton Fiber er svært energikrevende. Fabrikken har et samlet årsforbruk av elektrisitet på 77 GWh, hvor 55GWh går med til tørkeprosessen og 22 GWh til motorer, oppvarming og lys.

Fikk raske resultater

For tre år siden satte bedriften seg som mål å redusere energiforbruket med 8 GWh i løpet av fire år. Det skulle hovedsaklig gjøres gjennom å effektivisere tørkeprosessen, gjenbruk av varme fra produksjonsprosessen og en rekke mindre tiltak. De skulle investere 8 millioner til energi-effektivisering og fikk Enova-støtte på 20 prosent av investeringen. Etter 2 år og bare halvveis i prosjektet viste det seg at Hunton Fiber allerede hadde nådd målsettingen om 8 GWh redusert energibruk.

Økte strømpriser med

- Vi ble positivt overrasket over at de tiltakene vi igangsatte ble så mye mer effektfulle enn vi hadde regnet med. Vi har nå bestemt oss for å sette oss mål om å spare ytterligere 8 GWh og investerer dermed også mer på ulike effektiviserings tiltak, forteller administrerende direktør i Hunton Fiber AS, Knut Strand.

Vant EMIL-prisen for energi og miljøfokus

I fjor økte Hunton Fiber sin produksjon på 10 prosent uten å øke sitt energiforbruk. Det gikk ikke upåaktet hen og i mai 2008 fikk de tildelt den prestisjetunge EMIL-prisen fra Norsk Energi. EMIL-prisen gis til en bedrift eller organisasjon som har utmerket seg spesielt innenfor energi- og miljøarbeid.

- Som foredler av norsk skog er det viktig for oss å ha miljøfokus i alle ledd i produksjonsprosessen. Derfor er også energieffektiviseringen og fokuset på fornybar energi et viktig bidrag til vår helhetlige miljøprofil, sier Strand.

15 millioner i økte strømutfgifter på 7 år

Likevel er det ikke tvil om at det bedriftsøkonomiske er hovedmotivasjonen for omleggingen. Etter at strøm ble sluppet på det frie markedet, har strømprisen økt fra 13, 2 øre/kWh til gjennomsnittlig 40 øre/kWh i året.

- Fokuset på energieffektivisering er vår måte å kompensere for stadig økende strømpriser. For hvert øre strømprisen går opp betyr det 500.000 kroner i økte utgifter for oss per år. I løpet av de siste 7-8 årene har våre strømutfgifter økt med ca. 15 millioner. Når vi gjør energitiltak merker vi det momentant på driftsutgiftene, forteller Strand.

Sentral bidragsyter i fornybarsatsning

Å gjøre seg mindre avhengig av stadig økende strømpriser er derfor et viktig mål for Hunton Fiber fremover.

- Vi jobber nå mot å få realisert et forbrenningsanlegg her på Gjøvik og målet er at vi skal kunne få dekket behovet for termisk energi på 55 GWh fra anlegget, forteller Strand.

Hunton Fiber vil bli anleggets desidert største kunde og vil på den måten være en sentral bidragsyter til at fjernvarmeutbygging kan bli realisert i Gjøvik.

- Noe vi jobber målrettet med å få til og er veldig stolte av å få være med på, avslutter Strand.

- Energieffektivisering er vår måte å kompensere for stadig økende strømpriser. I løpet av de siste 7-8 årene har våre strømutfgifter økt med ca. 15 millioner kroner, forteller adm.dir ved Hunton Fiber AS, Knut Strand.

4. Enovas område for industri og koordinatører

Enovas gruppe for industri:

Enova har etablert et eget markedsområde for sin industriorientering. I tillegg til fast personell knyttet til gruppen, benyttes også innleide programkoordinatører, samt øvrige ressurser i Enova.

Marit Sandbakk
Områdeleder for Enovas gruppe for industri
Tlf. 73 19 04 67,
Mob: 470 12 326
e-post: marit.sandbakk@enova.no

Boy Kåre Kristoffersen
Seniorrådgiver
Tlf. 73 19 04 42
e-post: boy.kaare.kristoffersen@enova.no

Andreas Krüger Enge
Seniorrådgiver
Tlf. 73 19 04 40
e-post: andreas.k.enge@enova.no

Anne Guri Selnæs
Seniorrådgiver
Tlf. 73 19 04 53
e-post: anne.guri.selnæs@enova.no

Enovas program-koordinatører industri:

Magne Helland-Olsen
Innleid program-koordinatør fra Norconsult Energistyring - Bedrifter i nettverk
Mob: 454 04 842
e-post: mol@norconsult.no

Arild Olsbu
Innleid program-koordinatør fra Agder Energi Nettkonsult AS
Mob: 909 48 345
e-post: arild.olsbu@ae.no

Egbert Bak
Innleid program-koordinatør fra Agder Energi Nettkonsult AS
Mob: 900 23 390
e-post: egbert.bak@ae.no

Kristoffer Oustad
Innleid program-koordinatør fra Agder Energi Nettkonsult AS
Mob: 970 85 0877
e-post: kristoffer.oustad@ae.no

Hans Even Helgerud ved Nepas har vært innleid for kvalitetssikring av benchmarking-data innhentet ved hjelp av Enovas Svartjeneste.

5. Enovas Benchmarking

Bedrifter som melder seg på Enovas Industrinettverk får tilgang til et eget benchmarkingverktøy for energibruk i industri. Verktøyet inkluderer også informasjon fra bedrifter som innvilges støtte fra Enova. Disse bedriftene rapporterer relevante energidata til benchmarkingverktøyet via en webbasert løsning, én gang per år, i minst 5 år etter endt prosjektperiode. Dataene blir anonymisert og gjort tilgjengelig for alle medlemmene i industrinettverket. Dette gjør det mulig å gjøre sammenlignende vurderinger med bedrifter som har lignende profiler.

Nettadresse til Industrinettverkets benchmarkingverktøy er: www.enova.no/industrinettverk

Utvidet tilgang og internasjonalt prosjekt

For tilgang til alle data kreves fullt medlemskap, men deler av dataene i benchmarksystemet er også tilgjengelig for "ikke-medlems bedrifter" som vurderer å bli medlem og rådgivere som ønsker å bruke systemet som innsalgsverktøy overfor bedrifter o.l.

For å øke nytteverdien av benchmarksystemet har det vært gjennomført et europeisk prosjekt med 11 europeiske land – det såkalte BESS-prosjektet. De første bransjene som deltok var bakeri og meieri. Prosjektet har blant annet resultert i en håndbok i energiledelse som er oversatt til norsk og kan lastes ned fra Enovas hjemmeside www.enova.no

BESS-prosjektet er nå utvidet og vil gå videre med 7 nye deltagerland. Norsk deltagelse koordineres av NEPAS.

Hvem er benchmarkingen spesielt nyttig for?

Benchmarking er et nyttig verktøy for å synliggjøre hvilke muligheter bedriften har for energireduksjon og hvilke besparelser en kan oppnå ved å iverksette energireduserende tiltak. Spesielt gjelder dette små og mellomstore bedrifter som ikke har kapasitet til å få slik oversikt på egenhånd slik de større og mer kraftkrevende bedriftene ofte har.

Benchmarkingtall 2007

Totalt har 452 bedrifter med utgangspunkt i energiforbruk og produksjon for 2007 rapportert et samlet energibruk på 37 TWh i Enovas benchmarking.

Våren 2008 er antallet medlemmer i Industrinettverket 719. Ikke alle bedrifter har rapportert inn fullstendige energi- og produksjonsdata og svarprosenten varierer stort bransjene mellom.

Tabell 5.1 viser antall medlemmer og svarprosent for hver av bransjene i Industrinettverket.

Energibruk

Totalt energibruk

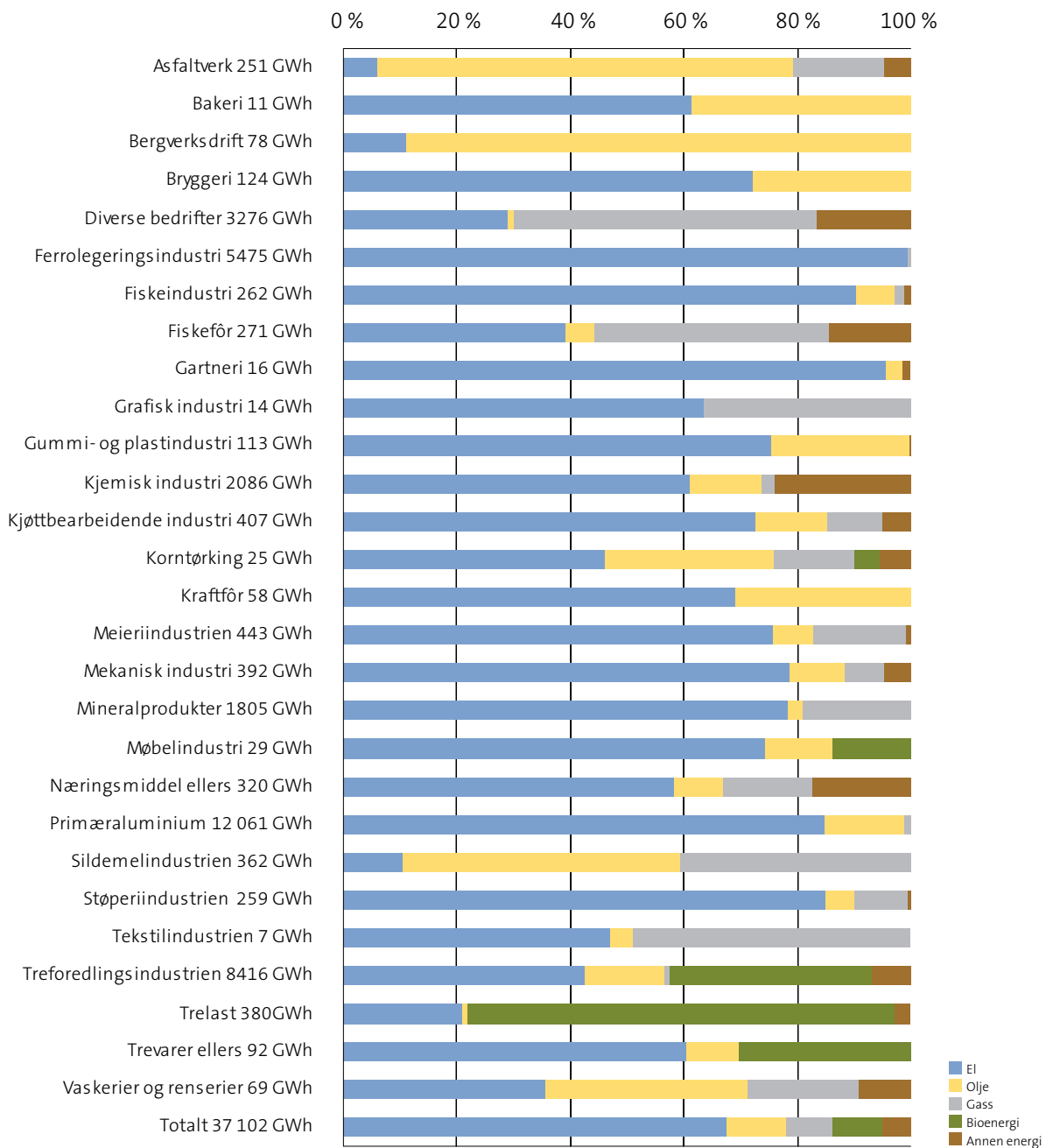
De 452 medlemmer i Industrinettverket som rapporterte inn energidata for 2007 brukte til sammen 37 TWh. Til sammenlikning var total energibruk i industri og bergverk 79,5 TWh i 2007 i henhold til foreløpig energibalanse fra SSB (www.ssb.no). De i underkant av 500 bedriftene (av 20 000 norske foretak med mer enn et halvt årsverk) står dermed for nær 50 prosent av det samlede energiforbruket.

	Antall medlemmer	Svarprosent
Asfaltverk	48	65%
Bakeri	27	26%
Bergverksdrift	2	50%
Bryggeri	13	54%
Diverse bedrifter	25	48%
Ferrolegeringsindustri	10	90%
Fiskefôr	8	88%
Fiskeindustri	104	62%
Gartneri	20	40%
Grafisk industri	4	25%
Gummi- og plastindustri	18	56%
Kjemisk industri	26	77%
Kjøttbeleidende industri	42	74%
Korntørking	47	51%
Kraftfôr	15	40%
Meieriindustrien	49	88%
Mekanisk industri	71	62%
Mineralprodukter	14	71%
Møbelindustri	10	60%
Næringsmiddel ellers	37	59%
Primæraluminium	4	100%
Sildemelindustrien	10	70%
Støperiindustrien	17	76%
Tekstilindustrien	7	29%
Treforedlingsindustrien	30	67%
Trelast	32	59%
Trevarer ellers	17	35%
Vaskerier og renserier	32	56%
Totalt	739	61%

Tabell 5.1: Tabellen viser antall medlemmer og svarprosent for hver av bransjene i Industrinettverket.

Figur 5.1. viser hvordan energibruken for de medlemmer som har rapportert tall for 2007 fordeler seg mellom ulike energibærere. 25 TWh eller 68 prosent

av energibruken var elektrisitet, hvorav 1,1 TWh ble brukt i elkjeler.

Figur 5.1: Fordeling av energibruk på energibærere for de medlemmer som har rapportert inn energibruk for 2007.

	Spesifikk energi		Enhet
	snitt	lavest	
Asfaltverk	81	55	kWh/tonn
Bakerier	1,30	0,66	kWh/kg brød
Bryggerier	49	37	kWh/hl ølekvivalenter
Ferrolegering	5 304	2 705	KWh/tonn
Fiskefôr	291	231	kWh/tonn
Fiskeindustri - hvitfisk	517	188	kWh/tonn
Fiskeindustri - landbasert oppdrett	13 557	4 488	kWh/tonn
Fiskeindustri - pelagisk	212	93	kWh/tonn
Fiskeindustri - slakteri	132	81	kWh/tonn
Gartnerier	566	264	kWh/m ² dyrket areal
Kjøttbearbeidende industri	1 068	271	kWh/tonn slakt og foredlet
Kraftfôr	122	89	kWh/tonn
Korntørking	1,99	0,80	kWh/kg avdampnet vann
Meieriindustrien	0,98	0,34	kWh/veid produksjon
Mekanisk industri	539	159	kWh/m ² oppvarmet areal
Møbelindustri	241	170	kWh/m ² oppvarmet areal
Primæraluminium	18,2	15,1	MWh/tonn
Sildemelindustrien	508	114	kWh/tonn råstoff
Støperiindustrien - jern & stålstøperier	2 502	1 657	kWh/tonn godt gods
Støperiindustrien – metallstøperier	2 044	1 335	kWh/tonn godt gods
Treforedlingsindustrien – papir & papp	2 914	2 029	kWh/tonn
Treforedlingsindustrien – cellulose	6 476 2	421	kWh/tonn
Treforedlingsindustrien – TMP	3 003	1 795	kWh/tonn
Trelast - sagbruk med høvleri	376	264	kWh/m ³ trelast
Trelast - sagbruk uten høvleri	443	350	kWh/m ³ trelast
Vaskerier og renserier	1 855	1 179	kWh/tonn tørt tøy

Tabell 5.2: Spesifikk energibruk 2007 for Industrinettverkets medlemmer

Spesifikk energibruk

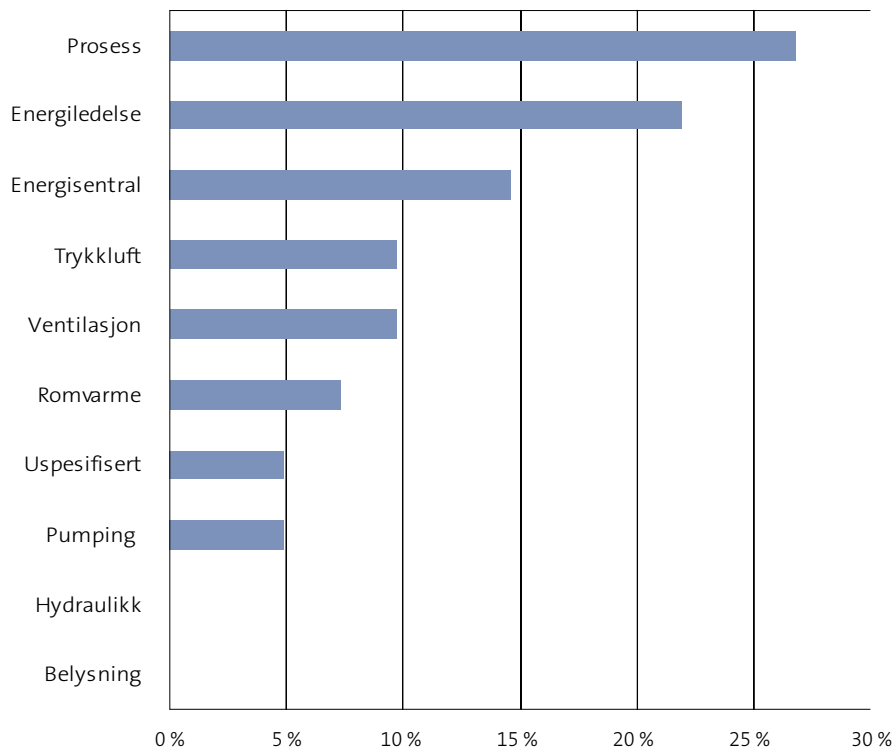
Spesifikk energibruk beregnes basert på innrapporterte tall for energibruk og produksjon i 2007, dvs. energibruk delt på produsert mengde i tonn eller lignende. I tabell 5.2 er gjennomsnittlige tall for ulike bransjer og produkter presentert. Tabellen viser også laveste spesifikke energibruk for en bedrift i hver bransje ("best practice").

Energireducerende tiltak

Totalt rapporterte 28 bedrifter om energireducerende tiltak som de hadde gjennomført i 2007. Til sammen

ble det rapportert 41 gjennomførte tiltak. Tallene er sannsynligvis for lave, da ikke alle bedrifter rapporterer om gjennomførte tiltak, eller ikke klarer å oppgi besparelsen i kWh. Samlet besparelse for tiltakene er 100 GWh.

Figur 5.2 viser fordelingen av rapporterte tiltak i ulike tiltaksgrupper. Antallet rapporterte tiltak er godt spredt mellom bransjene, mens rapportert energi- besparelse naturlig nok er størst i energiintensive bransjer. Totalt er det 14 bransjer som har rapportert tiltak.

Figur 5.2: Fordeling av innrapporterte enøk-tiltak i ulike tiltaksgrupper

6. Veien videre

Det er ingen tvil om at det er et stadig økende behov for bedrifter å forsikre seg mot unødig høye energikostnader i fremtiden. Energikostnadene i industrien har økt betydelig de siste årene og alt tyder på at vi ikke kan forvente noe nedgang i nærmeste fremtid.

Flere av industriens langsiktige kraftkontrakter har gått ut eller er i ferd med å gå ut og erstattes nå av nye kontrakter på noe høyere nivå som igjen reflekterer utviklingen i strømprisene i markedet forøvrig. Samtidig ser vi at både strømpriser og petroleums- og gasspriser luktet på historisk høye nivå.

Vi opplever et økt fokus på energibruk i industrien og kan vise til mange gode eksempler på energi-effektivisering i norsk industri.

Vi opplever også en stor vilje til å utnytte spillvarme, enten til prosessformål, elektrisitetsproduksjon, oppvarming av egne lokaler eller til nærområder for fjernvarmeformål. Stadig flere ser også muligheten av å utnytte fornybare energikilder til sine varmeformål.

Men vi ser at bedriftene er avhengige av ildsjeler som ser mulighetene og har mulighet til å gripe dem!

Særlig innenfor effektivisering ser vi at det kan være vanskelig å nå fram i kampen om oppmerksomheten. Der det er åpenbart at energiproduksjon er en forretningsmulighet, ser det ikke ut til investorene like lett ser de fantastiske potensialene som ligger innenfor energieffektivisering. Dette må vi snu.

Enovas målsettinger strekker seg nå fram mot 2020, og vår første milepæl er å bidra til å skape resultater tilsvarende 30 TWh innen 2016. Dette er et ambisiøst mål og som en stor energibruker vil industrien være en naturlig samarbeidspart for oss.

Gjennom Enova kan vi bidra til et økt fokus på energi-effektivisering, spillvarmeutnyttelse og konvertering

til fornybar energi. Vi skal fungere som en høyrehånd til bedriften eller den i bedriften som er ansvarlig for slike prosjekter slik at tiltak rettet mot energi kommer høyere opp i prioritet. Vi tilstreber å løfte prosjektenes økonomi opp til den avkastning som bedriftene minimum krever for at de skal bli gjennomført. I tillegg den økonomiske gevinsten bedriftene opplever som følge av prosjektene, bidrar de også til en betydelig miljøprofil, som vi i Enova er behjelpelige med å synliggjøre gjennom ulike media.

Vi ønsker å tenke stort og tegne kontrakter med større bedrifter eller sammenslutning av mindre bedrifter, gjerne forankret i bransjeorganisasjoner. Dette for å få prosjektene opp på en viss størrelse som erfaringsmessig gjør energifokusprosjektene mer interessante både for Enova, bedriftene og de eksterne rådgiverne. Samtidig er det også rom for enkeltbedrifter og enkelttiltak av mindre størrelse.

Søknader som fyller kravene i Enovas program for Energibruk i Industrien har sjelden blitt avslått.

Avslag har i det alt vesentlig vært begrunnet i at prosjektene er svært lønnsomme selv uten Enova-tilskudd.

I 2007 støttet vi industrien med vel 200 MNOK med et kontraktsfestet energieresultat på mer enn 800 GWh. Et energieresultat vi er svært godt fornøyd med og som viser at det nå er i ferd med å begynne å røre seg blant de store energibrukerne. Samtidig ser vi at det ligger mye arbeid foran oss i det å motivere øvrig industri til også å gjøre grep.

Vi ønsker flere søknader. Det er rom for adskillig flere prosjekter!

Vi ser frem til å høre fra deg!

Enova eies av Olje- og energidepartementet og er etablert for å ta initiativ til å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon i Norge. Vi har som mål at det skal bli lettere for både husholdninger, næringsliv og offentlige virksomheter å velge enkle, energieffektive og miljøriktige løsninger.

Alle Enovas håndbøker finnes på www.enova.no under publikasjoner.

Ønsker du mer informasjon om håndbøkene kontakt: Svartjenesten tlf. 08049 | svartjenesten@enova.no

Enovareport 2008:4
ISBN 978-82-92502-36-5
ISSN 1503-4534

Enova
Abels gate 5
NO-7030 Trondheim